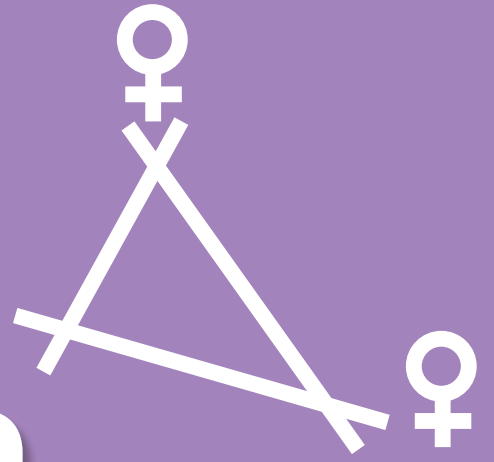

Haziran 2009, Sayı 8

Kadınlarla mor bülten

Kadınlarla Mor Bülten,
Kadının İnsan Hakları Eğitim
Programı'nın (KİHEP) düzenli
yayıdır.

1995 yılında Kadının İnsan
Hakları – Yeni Çözümler
Derneği tarafından geliştirilmiş
olan KİHEP, 1998 yılından
bu yana Dernek ile Sosyal
Hizmetler ve Çocuk Esirgeme
Kurumu'nun işbirliği içerisinde
yürütülmektedir. 2002 yılında bu
işbirliğine Çanakkale'de Kadın El
Emeğini Değerlendirme Derneği
(ELDER), İzmit'te Kadınlarla
Dayanışma Vakfı (KADAV),
Van'da Van Kadın Derneği
(VAKAD) ve 2005'te Diyarbakır
Kadın Sorunları Merkezi
(DİKASUM) de dâhil olmuştur.

Kadınlarla Mor Bülten,
Türkiye'nin 42 ilinde 6000'den
fazla kadına ulaşmış olan
KİHEP'in eğitimcileri ve
katılımcılarının katkılarıyla
hazırlanıyor.

Kadının insan hakları ihlallerine
son veren, aile içi şiddeti
sonlandıran, kendi bedenleri
üzerinde söz sahibi olan, eğitim
yaşamına geri dönen, işgücü
piyasasına, yerel yönetimlere ve
siyasete katılan, bağımsız yerel
kadın örgütleri kuran KİHEP
dayanışma ağına hoş geldiniz!

"Kadına karşı şiddeti ve ayrımcılığı engellemek devletin asli görevidir"

Tarihinde ilk kez, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi (AİHM) aile içi
şiddeti engelleyemediği, kadına karşı ayrımcılığı ortadan kal-
dıracak önlemleri almadığı için bir devleti suçlu buldu. Bu dev-
let, kadına karşı şiddet konusunda Avrupa ülkelerinin birçoğun-
dan daha ilerici yasalara sahip olan Türkiye.

Nahide Opuz eşinden şiddet gördüğü için emniyete ve savcılığa
başvurdu, kendisi ve annesinin yaşamının tehlikede olduğunu
söyledi. Ancak, Opuz'a koruma verilmedi. 2002'de Opuz'un anne-
si, ayrı olduğu eşi tarafından öldürüldü. İç hukuk yollarını tüketen

Opuz AİHM'e başvur-
du. AİHM, Avrupa İnsan
Hakları Sözleşmesi'nin
yaşam hakkı, işkence
ve fena muamele ya-
sağı ve ayrımcılıkla ilgili
maddelerini ihlal ettiği
için Türkiye'nin 36 bin
500 avro tazminat
ödemesine hükmetti.

11 Haziran'da TCK Kadın Platformu olarak
düzenlediğimiz basın toplantısında yetkilileri
bir kez daha göreve çağırdık.

Kadın örgütleri olarak yıllardır kadına yönelik şiddetin cezasız
kaldığını, mağdurların korunması konusunda yetkililerin kayıtsız
olduğunu söylüyoruz. AİHM kararında da belirtildiği gibi:

Şikâyet olsun olmasın, tüm kadınları şiddetten korumak, suçluları
cezalandırılmak; mağdurlara psikolojik, hukuki, tıbbi, maddi yar-
dım sağlamak **devletin asli görevidir.**

Bir buluşma noktası KİHEP, kadınlar arasında...

Ege ve Akdeniz Bölgesi'ndeki KİHEP eğitimcilerinin katıldığı iki günlük **KİHEP Bölgesel Koordinasyon Toplantısı** için İzmir'de bir araya geldik. Bu toplantıda ve özellikle ikinci gün düzenlenen "*Kadına Yönelik Şiddetle Mücadelede Kurumlar Arası İşbirliği*" başlıklı panelde bir kez daha anladım ki KİHEP'in sihri başka! Hele Çanakkale, Denizli, İzmir ve Antalya'dan arkadaşların yaptığı sunumların ardından KİHEP katılımcısı kadınların ifadeleri... E, ne var bunda diyeceksiniz, bildiğimiz şeyler. Yok, ben bu panelde çok etkilendim ve sizlerle de paylaşmak istedim.

İzmir'deki KİHEP paneline ilgi yoğunluğu

Nagihan Çağırğan Fersoy

Çanakkale'yi biliyoruz, KİHEP'li kadınların kurduğu ELDER Derneği ile evet Çanakkale'de çok güzel şeyler oluyor. Ancak sanırım ben bu kez gerçekten önemli işlerin gerçekleştirildiğini daha çok fark ettim. Bir kişinin aslında neleri değiştirebileceğini, KİHEP'in mesleğimizin en önemli çalışma yöntemlerinden biri olan toplumla çalışma yöntemi ile nasıl örtüştüğünü, kadınların neleri dönüştürdüğünü, bir şehrin çehresini nasıl değiştirdiklerini... Bunları Nigar'dan (*Etizer Karacık*), Nuray'dan (*Gümrükçü*) ve diğer Çanakkaleli kadınlardan dinlerken, hayallerin gerçeğe dönüşebileceğine ilişkin umutlarım yeniden yeşerdi. Çünkü önce hayaller var, bunu biliyorum. **Çanakkaleli kadınlar acaba bu işe başlarken bu kadarını hayal edebilmişler miydi?**

Bu gerçekten bir sihir, olmazı olduran, insanın içini umutla dolduran bir şey. İnsanların yaşamına dokunmak, sessizce... Birlikte değiştirmek, dönüştürmek, bu müthiş bir duygu. İşimi yaparken, tüm yorgunluklarıma, tüm olmazlara, tüm sistemsizliklere rağmen beni ilerleten duygu bu.

İzmir'deki arkadaşların kadın sığınağında kalan kadınlarla yaptıkları proje çok müthiş bir işbirliği, umarım sürdürülebilir bir proje olur. Sevgili Türkan'ın (*Bakır*) eli değmiş yine... Antalya'da hayatı değişen kadınlar ve yine arkadaşlarımızın katkıları, emekleri... KİHEP'le değişen hayatlar, ne müthiş.

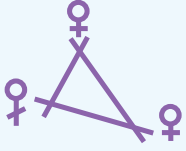
Gelelim bizim ilimize, Denizli'ye. İnsan çalışırken yaptıklarının farkına varamıyor. Denizli Kadın Platformu ile gerçekleştirdiğim KİHEP grubundan Ayşe Balkanay'ın söyledikleri, "*KİHEP'e akrabalar girmiyor, ama KİHEP'ten akraba olup çıkılıyor.*" Sonra Meryem Ebe ve Hatice hanımın KİHEP sonrası yaptıkları çalışmalar, Ayşegül'ün grubuna katılmış taze KİHEP'li kadın arkadaşlar ve dönüşen hayatları, örgütlülük girişimleri, güçlenmeleri, kadın sığınağında çalışan KİHEP'li canım arkadaşlarım... KİHEP hepimizin hayatına değdi ve değmeye, dönüştürmeye devam ediyor. Denizli'de tüm KİHEP'liler toplanalım diye karar aldık heyecanla. Bir buluşma noktası KİHEP, kadınlar arasında... Nasıl da ihtiyacımız var, güzel ülkemdeki güzel kadınların, bölünmeden, birlikte kadın hareketini yaratmasına...

KİHEP sonrası hayatı değişen kadınların KİHEP eğitimcileri hakkında söyledikleri içten ve güzel sözler üzerine, Genel Müdürlüğümüzün Aile Kadın ve Toplum Hizmetleri Şube Müdürü Neşe (Özen) hanımın aynı içtenlikle ve sevgiyle "*Kendimi kızları övülen anne gibi hissettim*" demesi. İzmir'deki KİHEP'li arkadaşların içten evsahipliği....

Tüm bunlar KİHEP'in fark yaratan, birleştiren, kız kardeş duygusu yaratan ve güçlendiren etkisi. Evet gerçekten de Edison'un "yapabileceğimiz şeyleri yapmaya başlarsak kendimizi hayretler içinde bırakan sonuçlar alırız" sözü gerçek oluyor. Emegi geçen tüm arkadaşlarıma selam olsun.

Nagihan Çağırğan Fersoy
KİHEP Eğitimcisi, Denizli

Kadının İnsan Hakları -
Yeni Çözümler Derneği

SHÇEK ile işbirliğimizin 10. yılına kutluyoruz!

Derneğimizin 1995 yılında başlattığı **Kadının İnsan Hakları Eğitim Programı (KİHEP)** 1998 yılından bu yana **Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu (SHÇEK)** ile sürdürdüğümüz başarılı işbirliğinin 10. yılını tamamladı. Ortaya koyduğu bu başarılı ve sürdürülebilir devlet-STK işbirliği ile dünya çapında da örnek gösterilen KİHEP, 2004 yılında İnsan Haklarında Yeni Taktikler adlı uluslararası proje kapsamında "*dünyada insan hakları konusunda kullanılan en iyi taktiklerden biri*" seçildi. 10 koca yılın ardından 42 ilde süren gruplarımızla ve KİHEP'li kadınların kurduğu örgütlerle yola devam ediyoruz; gücümüz binlerce KİHEP'li kadının katlanarak büyüyen gücü.

1998'deki ilk KİHEP Eğitici Eğitimi'nden...

Bu sonbaharda, biriktirdiğimiz onca deneyim ve hikâyeyi paylaşmak, kurduğumuz dayanışma ağlarını güçlendirmek ve elbette KİHEP'in daha fazla kadına ulaşmasını ve aramıza yeni arkadaşların katılmasını sağlamak için 10. yılımızı **KİHEP'li kadınların olduğu her yerde** kutlamayı hedefliyoruz. 10. yıl kutlamaları çerçevesinde sizlerden gelen etkinlik önerilerini derledik:

✳ Bulduğumuz her yerde; KİHEP'li kadınların programın hayatlarını nasıl değiştirdiğini, duygularını ve düşüncelerini paylaşacağı **KİHEP Defterleri** açmak.

2008 KİHEP Eğitici Eğitimi'ne...

✳ **On yıl sonrasına mektuplar:** Grup yönlendiricileri ve katılımcıları olarak, 10 yıl sonrasına ilişkin beklentilerimizin yer alacağı mektuplar hazırlamak.

✳ KİHEP'li kadınların eş ve çocuklarının da söz alabileceği söyleşiler...

✳ Kamu kurum ve kuruluşları, meslek odaları, sendikalar ve elbette kadın örgütleri temsilcilerinin katılacağı, geçtiğimiz 10 yılı anlatan ve KİHEP'i tanıtan paneller...

✳ Kutlamalarımızı bir haftaya yayıp, kadın buluşmaları, kadın filmleri gösterimleri gibi farklı etkinlikleri art arda gerçekleştirmek, kutlamalarımızı bir şenlikle bitirmek.

✳ Birbirine yakın birkaç ildeki kadınlar bir araya gelip KİHEP şenlikleri düzenlemek.

Elbet bu öneriler, geliştireceğiniz yeni fikirlerle zenginleşecek ve her yerelin kendi özgüllüğünde farklı etkinliklere dönüşecektir. KİHEP'in rengârenk ruhunu yansıtacak buluşmalarda, her zaman olduğu gibi yine tüm KİHEP'li kadınların, örgütlerin ve grupların bitmek bilmeyen coşkusuyla, kadınlığımızı ve haklarımızı, KİHEP'i kutlamak dileğiyle!

Avon Türkiye'den KİHEP'e destek

AVON'un kurumsal sosyal sorumluluk projesi olarak 45 ülkede uyguladığı "Aile İçi Şiddete Karşı Mücadele Programı" kapsamında **Avon Türkiye**, "*Kadınları Güçlendirme Bilekliği*" satışında elde ettiği geliri KİHEP'e bağışladı.

Ülkemizde **sosyal sorumluluk** kavramının yerleşmesi yolunda örnek olan Avon Türkiye'ye tüm KİHEP ailesi adına mücadelemize verdiği değerli katkı için bir kez daha çok teşekkür ediyoruz.

KİHEP'li kadınların kurduğu ELDER 10. yılını kutladı

8 Mart Dünya Kadınlar Günü'nde her yıl yaptığımız "Temsili Kına Gecesi"nin anlamı bu sene bir başkaydı. Yaklaşık 350 kişinin katıldığı ve Çanakkale'de çok etkili olan gecede Çanakkale Kadının El Emeğini Değerlendirme Derneği'nin (ELDER) kuruluşunun 10. yılını kutladık.

Vali Yardımcımız, Sosyal Hizmetler İl Müdürü ve Belediye Başkanı'nın da katıldığı gecede son 10 yılda neler yaptığımızı ve bundan sonra hangi konulara dikkat çekmek istediğimizi anlattık. İlimize yeni gelen ve sivil toplum örgütlerinin bağlı olduğu Vali Yardımcımız Canan Hançer Baştürk'ün de kutlamamıza katılması ve tüm çalışmalarımıza destek vereceğini belirtmesi bizler için çok önemliydi.

Gece ELDER üyesi kadınların düzenlediği defile ile renklenirken, yine üyelerimizin oluşturduğu sanat müziği korusu ve halk oyunları ekibi gösteriler yaptı. Bizler 10 yıl önce KİHEP alırken yanımızda eğitimlere getirdiğimiz ve çocuk grubuna katılan 5-6 yaşındaki kızlarımız, defilede gönüllü mankenlik yaptılar. İstanbul Üniversitesi'nden gelen gönüllü bir ekip de dans gösterisi gerçekleştirdi.

Bu keyifli gecede, derneğimizin kuruluşunda büyük emeği olan kurucu üyelere onursal üyelik belgesi verdik, kadın haklarının yaygınlaştırılması için yaptıkları çalışmalarından dolayı Nigar Karacık ve Nuray Gümrükçü, ELDER'in hazırladığı plaketleri Vali Yardımcımızın elinden aldılar.

Dilek Yalçın, KİHEP Katılımcısı, ELDER Yönetim Kurulu Üyesi

KİHEP dördüz doğurdu

ÇEKEV, KİHEP'le kan tazeledi, gençleşti. 16 hafta süren KİHEP boyunca bebekli kadınların çocuk engelini İzmir Büyükşehir Belediyesi (İBB) ile anlaşarak çözdük. Bu çözümde İBB Kadın Danışma Merkezi'nden *Av. Pelin Erda* ve *Duygu Öz'ün* ve *İzelman Ana Okulları Kreşler Müdürü Özlem Bulsu'nun* emeğini takdir etmek gerek. Çocukların eğitim süresince İzelman kreşinde ücretsiz kalması genç kız kardeşlerimizin eğitime susamışlığını ortaya çıkardı. Emeğimizi yutan ev, çocuk, yaşlı bakımı kamulaştırıldığında kadınların özgürleşeceği ve harikalar yaratacağı gerçeği ortaya çıktı. KİHEP'in bir çok çıktısı oldu, aslında KİHEP dördüz doğurdu. Bu arada bizden desteğini esirgemeyen *Kadının İnsan Hakları – Yeni Çözümler Derneği'nin* kız kardeşlik dayanışmasının tadı damamızda, yol arkadaşılığının en güzel örneğini sundular.

İşte KİHEP Dördüzleri:

1. Tüm KİHEP katılımcıları ÇEKEV'e üye oldu, Genel Kurul'da dört eski yönetici dışında tüm yöneticiler, yedekler, hep KİHEP'lilerden oluştu.

2. KİHEP'e katılan kadınlar arasında müthiş bir yoldaşlık duygusu gelişti. Maddi zorluk yaşayan üyelerimize aralarında topladıkları malzemelerle gıda desteği verdiler.

3. KİHEP'li kadınlar muhtarlık seçimlerinde siyaset çalışması stajı yaptılar: 5.000 evi en az iki kez turladılar. Yaklaşık 10.000 seçim broşürü dağıttılar. Kadınların siyasetteki yerini, yollarda, duraklarda, kahvelerde, yatak odalarında tartıştılar. Kadınları talep eden noktadan çözüme talip olma noktasına taşıdılar.

4. **Nurtopu gibi bir ÇEKEV Kadın Meclisi kuruldu!** Kuruluş amaçlarımızda yer alan ancak 5 yıldır kurmayı düşlediğimiz kadın meclisi, nihayet KİHEP'in son oturumu olan "örgütlenme" konulu atölye çalışmasında doğdu. 35 kişilik ilk meclisimizin üyeleri KİHEP katılımcıları, ÇEKEV yönetimi ve duyarlı aktivistlerimizden oluşuyor.

KİHEP'e emeği geçenlere bin selam olsun.

Kızbes Seyhan Aydın, KİHEP Katılımcısı, ÇEKEV Başkanı

Muhtarlık Seçimlerinden...

Ankara'da kadın muhtarlar

Bu sene yerel seçimlerde Ankara Natoyolu'nda muhtarlığı kazanan 3 kadın muhtar Fahri Korutürk Mahallesi'nden *Yeliz Akın*, General Zeki Doğan Mahallesi'nden *Nurhayat Farımaç* ve Tuzluçayır Mahallesi'nden *Güzel Öcal*'i tüm KİHEP ailesi adına tebrik ediyor, başarılar diliyoruz.

"İlk kez bir kadın muhtar adayına oy verdim ve ilk kez oy verdiğim bir muhtar kazandı! Seçmen kadınlar, muhtarları alkışlayarak karşıladı, nasıl eşlerini ikna edip kadın muhtarlara oy kazandırdıklarını anlattılar." *Şule Akdağ*

Ankara'daki KİHEP eğitimcileri *Aslıhan Han* ve *Şule Akdağ*, Natoyolu Toplum Merkezi'nde KİHEP'e katılan kadınlarla birlikte yeni muhtarlara destek ziyareti yaptılar. KİHEP grubunun sertifika törenine de davet

edilen muhtarların, bölgede kadınların güçlenmesi için KİHEP grupları ve yerel yönetimler arasında daha sağlam köprüler kurulmasına destek olacağına inanıyoruz.

KİHEP'liler kadın muhtarları ziyaret etti

İzmir'de kadın dayanışması kazandı

İzmir'de ÇEKEV Başkanı ve KİHEP katılımcısı **Kızbes Aydın**'ın aday olduğu muhtarlık seçimleri ise Kızbes'in deyimiyile 'KİHEP stajı'na dönüştü. "Muhtarlığı alamadık ama kadınları kazandık" diyen Kızbes, ÇEKEV'de KİHEP alan kadınların iki ay boyunca kapı kapı dolaşarak daha önce ulaşılamayan kadın kitlesine ulaştığını, kadın sorunlarının kahvehaneler dâhil tüm mahallenin gündemine oturmasını sağladıklarını anlatıyor.

Kendini Kızbes'in pankartlarını korumakla görevlendirmiş mahalleli kadınların -Kızbes'in yakınları dâhil- pankarta yaklaşan herkesi savuşturması gibi, bu süreçte yaşanan pek çok olay, sadece kadın dayanışmasının gücünü gösteren sıcak anılar olarak kalmayacağına benzer. Zira seçim sonuçlarını kazanma dönüştürmek için kampanya sırasında erişilen tüm kadınların ÇEKEV çatısı altında buluşturulması hedefleniyor.

Van Kadın Derneği 5 Yaşında

Bir avuç dolusu kadındık. Sadece kadın olduğumuz için şiddet yaşadığımızı anlamıştık. Evden parlamento giden yolda yürümemize karşı her türlü engelin olduğunu hepimiz ayrı ayrı yaşamıştık, halen de yaşıyoruz. Ayrımcılık ve şiddeti yorumlamak Van Kadın Derneği'nin kurulmasına neden oldu.

Mücadeleyi örgütlenmede bulduk. Kurulduğumuz 2004 yılını dün gibi heyecanla hatırlıyoruz, ama artık bir avuç değiliz. Binlerce kadınla kurduğumuz dayanışmanın gücüyle 5 yılı tamamladık.

Van Kadın Derneği (VAKAD)

Sosyal hizmet uzmanı *Türkan Bakır*'ın Van'da yürüttüğü KİHEP çalışmalarının ardından kurulan VAKAD, bu sene yıldönümünü "Sizlere hayatın acısının tatlısının yüzümüzdeki izlerini göstermek istiyoruz," diyerek *Dünden Bugüne Van'da Kadın Olmak* konulu fotoğraf sergilerinin açılışıyla kutladı. VAKAD ayrıca Kadın Danışma Merkezi'nin 2008 yılı verilerinin bir değerlendirmesini yaptı ve kamuoyuna açıkladı.

VAKAD Tel. 0432 214 45 87
E-posta: vankadinderneği@hotmail.com

KİBELE - Altınokta Kadın Bülteni

Edebiyat, siyaset, sağlık, şiir, öykü, söyleşi... İçinde yok yok! Bülten, **Altınokta Körlük Derneği** üyesi kadınların çıkardığı sesli bir yayın. **Kibele**, bir yandan engelli kadınlar arasında iletişim kurarken, diğer yandan da engelli kadınlar ile engelli olmayan kadınlar arasında birbirini anlamaya yönelik çok güzel bir bağ oluşturmaya aday. Ankara'daki KİHEP eğitimcisi **Şule Akdağ** bültenin yazı ekibi içinde. İlk sayıda *Kadının İnsan Hakları- Yeni Çözümler Derneği*'ni tanıtan bir röportaj da yer alıyor. Kibele'ye yayın hayatında başarılar diliyor, emeği geçen her kadına kucak dolusu sevgimizi iletiyoruz.

Aile bütçesine eşimizden daha fazla katkı veriyoruz

Sadece kişisel gelişim için katılmak istediğim KİHEP beni çok farklı bir noktaya getirdi. Öğretmen olduğum için öğrendiklerimi anlatma heyecanımı bastıramıyorum. Eskişehir'in yaklaşık 4000 nüfuslu Mahmudiye ilçesinde, 13 köy okulunun ve iki mahallenin çocuklarının bulunduğu bir okuldayım. Perşembeleri pazar kurulur ilçede. Bu pazarı fırsat bilip kadınlarla toplantı yapmaya karar verdim. İlk konumuz okul kermesi, ardından kadınlığımız...

'Öğretmenliğimi kapıda bıraktım, artık kadın olarak konuşuyorum,' diye başladım söze. Farklı köyler, farklı kadınlar, halalar, gelinler, anneanne ve babaanneler vardı toplantıda. Cinsiyet ayrımcılığına dayanmayan çocuk eğitiminden başladım konuya. **'Oğullarımıza yaptığımız sünnet törenine karşılık, kız çocuklarımız genç kızlığa adım atınca neden bir kutlama yok? O zaman biz yapalım,'** dedim. Ardından şiddete, kanun değişikliklerine değindim. Bazı kadınlar dertlerini paylaştı. Dul olduğu için yargılananlar, köy işlerinin yükü...

Sıra ev işlerinin paraya dönüştürülmesine geldi. İlçe şartlarında asgari hesaplar yaptık. Ve kadınların yaptıkları ev işiyle aile bütçesine katkılarının karşılığı 800 TL çıktı. Buna tarla işleri, hayvan bakımı, yaşlı bakımı dâhil değil. Sordum: Hanginizin kocası eve ayda 800 TL getiriyor? Cevap: Hiçbirimizin. İşte doğru zaman! Mesajımı verdim: **KENDİNİZİ KÜÇÜMSEMEYİN. ÇALIŞMADIĞINIZI DÜŞÜNMEYİN. KENDİNİZE GÜVENİN. GÜCÜNÜZÜN FARKINA VARIN.** Gözleri, bakışları, onaylamaları, mimikleri hiç gözümün önünden gitmiyor. Yetişkin insanların akıllarında soru işareti bırakmak, onlara farklı bir bakış açısı kazandırabilmek değişik bir mutluluk tattırdı bana. 'Seni seviyorduk ama şimdi daha çok seviyoruz,' diyenler oldu.

Toplantıdan sonra devam eden sohbetimizde bir veli şunları anlattı: "Benim kızım sizin derste anlattıklarınızı uyguluyor. 'Anne, kadın-erkek eşitmiş. Abim de ev işlerine katılacak. O toz alsın, ben de buraları temizleyeyim,' diyor, abisini top oynamaya yollamıyor."

Bir başka kadın "Ben dulum. Erkeğin yaptığı her işi yaparım. Traktör, tarla, otomobil... Köyde hareketlerim eleştirilir, kınanır. Araba kullanmam bile laf olur. Ben boşandığımda kanunlar böyle değildi, çok çile çektim," derken bir başkası gelip "Kadın dayanışması ne güzel," deyiverdi.

Bir buçuk saatlik toplantıda bile neler yaşanabiliyor. Bana artık daha bir güvenerek bakıyorlar çünkü artık ben de onlar gibi bir KADINım. Hepiniz, hepimiz gibi... ♀♀

Sibel Bulut Çakır , KİHEP Katılımcısı - Eskişehir

İyi ki katılmışım ben KİHEP'e

Ben KİHEP'e geldim geleli çok şeyi öğrendim. Eşime ve çocuklarıma da daha iyi davranır oldum. Ben kendimi iyi hissetmezdim eskiden, buraya geldim geleli kendime güvenmeyi öğrendim. Kendimi rahat hissediyorum. Eşimle konuşuyorum, paylaşıyoruz, o da beni dinliyor. İyi ki katılmışım ben KİHEP'e. Güven, beraberlik iyi bir şey, kadınlar arasında el birliği olması gerek. Sultan hanıma (*Sakıncı Karakuş-KİHEP Eğiticisi*) teşekkür ediyorum. ♀♀

Güler Küçükkaya , KİHEP Katılımcısı- Mersin

KİHEP'te çok şey öğrendim, hakkında söyleyeceğim o kadar çok şey var ama hepsini yazamıyorum. Hayatımı ve çevremi etkileyen bu eğitimi sonuna kadar destekliyorum. Grupta hiçbir zaman unutmayaçağım konuları tartıştık, bundan çok mutlu oldum. Ben KİHEP'in üyelerinden biri olarak **Van Kadın Derneği**'ni yalnız bırakmamaya, elimden geldiğince sık gelmeye çalışıyorum. Burada kendimi çok iyi hissediyorum. Buraya aidim diyebilirim. ♀♀

Pervin Koç, KİHEP Katılımcısı - Van

KİHEP Trabzonlu kadınlara ulaştı

Asuman Çebi'nin Trabzon'da açtığı ilk iki KİHEP grubu tamamlandı. Trabzon'daki KİHEP'liler sertifikalarını Trabzon Toplum Merkezi'nde yapılan 8 Mart Dünya Kadınlar Günü Kutlama Programı çerçevesinde aldı. Programa Trabzon Valisi'nin eşi, Vali Yardımcısı, İl Sosyal Hizmetler Müdürü, Sosyal Hizmetler İl Müdür Yardımcıları, Huzurevi Müdür ve Müdür Yardımcıları ve toplum merkezine devam eden kadınlar katıldı. Programda KİHEP'li kadınlar adına konuşma yapan *Sevire Ünal*, KİHEP'in kendilerinde yarattığı değişim ve kazanımları anlattı.

İstanbul Toplum Merkezleri'nde 8 Mart

İstanbul'daki toplum merkezlerinin Kadınlar Günü kutlaması Taksim Rotary Çocuk Evi'nde yapıldı. Sevgili Deniz'le (*Hayat Han*) beraber Gazi Mahallesi Toplum Merkezi'nde yürüttüğümüz KİHEP eğitimine katılan muhteşem kadınların sertifika töreni gerçekleşti. Benim için çok mutluluk vericiydi çünkü bu süreç öncelikle bana çok şey ekledi ve beni çok güçlendirdi. KİHEP'le tanışan herkeste bu değişim ve güçlenme kaçınılmaz sanırım. Keşke her kadın için bu fırsat yaratılsa. En azından ben kendi adıma daha çok kadınla bu süreci paylaşmak istiyorum, nereye gidersem gideyim. Hepinize kucak dolusu sevgiler.

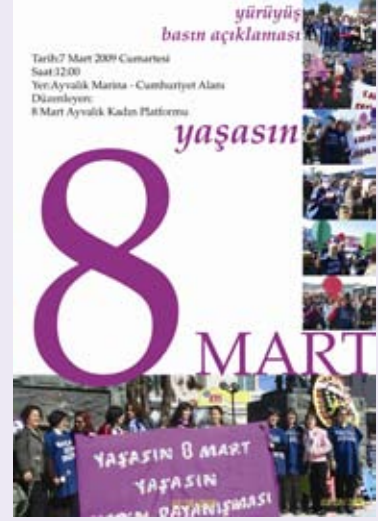

Zeynep Tekin
KİHEP Eğitici - İstanbul

Ayvalık'ta ilk KİHEP grubu

Nebahat Dinler'in geçtiğimiz Nisan ayında tamamladığı KİHEP çalışması Ayvalık için bir ilk oldu. Katılımcılar yerel basında da yer alan törenle sertifikalarını aldılar.

Ayvalık Bağımsız Kadın İnisiyatifi ildeki diğer STK'larla işbirliğinde 8 Mart Sokak Sergisi ve Yürüyüşü düzenledi, basın açıklaması yaptı.

KİHEP belgeseli "Kadınlarla Mor Dizi" otobüslerde

Sosyal sorumluluk projeleri kapsamında, **Anadolu Ulaşım A.Ş.** otobüslerinde 8 Mart Dünya Kadınlar Günü'nde KİHEP belgeseli *Mor Dizi* gösterildi. www.anadolu.com.tr

Bu 8 Mart'ta Kadıköy'deki Nazım Hikmet Kültür Merkezi'nde de Antalya KİHEP eğitici *Zerrin Demirsöy Gökay*'ın 8 Mart konulu sergisi açıldı.

KİHEP'li kadınlar sahnede

KİHEP gruplarımdan gelen bir öneri ile Yozgat'ta bir ilki daha gerçekleştirdik: 8 Mart etkinlikleri çerçevesinde, Kadının İnsan Hakları-Yeni Çözümler'den Evre Kaynak'ın girişimleri sonucu **Tiyatro Boyalı Kuş'u** Yozgat'a davet ettik.

KİHEP'li kadınlar iki provanın ardından sahne aldı.

Tiyatro Boyalı Kuş'tan Jale, Rahmet ve Arzu ilimizde yoğun bir çalışma gerçekleştirdi, müthiş bir ekip ve kullandıkları teknikler de harikaydı. 17-50 yaş arası, farklı okur yazarlık seviyelerinden karma bir grup olan KİHEP'li kadınlar, iki provanın ardından 330 kişinin doldurduğu salonda "Zoraki Evlilik" adlı 10 dakikalık oyunu sahneye koydu. Muhteşemdiler, sahnedeki çalışmaları gerçekten görülmeye değerdi. Oyundaki söz hakkı ve örgütlenme konulu bölümler ve kaynana sahnesi salondan büyük alkış aldı. Oyun sonrası zorla evlendirme ile ilgili yasal haklar el ilanları şeklinde tüm salona dağıtıldı.

Emel Ünal
KİHEP Eğiticisi – Yozgat

KİHEP katılımcıları Yasemin Can ve Salime Doğan'ın oyun için hazırladığı dördümlükler:

*Ne hayallerle geldim köyüme
Düşlerimi gerçekleştirmeye
Bilemezdim başıma gelecekleri
Üç gün sonra evleneceğimi*

*Sevdiğim beni bekler
Kuruldu düğün dernekler
Babam para peşinde
Bu gelmez benim işime*

*Sevdiğim haber saldı
Kara haberi benden aldı
Dünyası başına yıkıldı
Soluğu köyde aldı*

*Anasıyla düğünü bastı
Babamı karşısına aldı
Vermem dedi başkasına
Ceylan gözlü Esramı*

*Benim aklım fikrim onda
Artık herşey gitsin yolunda
Kıymak istemem canıma
Ne olur beni verin canıma*

*Gönlüm der sevdiğine kaç
Kendine güzel bir yol aç
Mutluluk benim de hakkım
Bilmem buna var mı vaktim*

*Gelin kızlar hep bir olalım
Doğru yolu örgütlenerek bulalım
Yıkalım insanca olmayan şeyleri
Yerine koyalım mutlu olacağımız gelenekleri*

Kadının İnsan Hakları için Uçurtma Uçurmak

KİHEP eğiticisi **Türkan Bakır** ve meslektaşları bu sene 8 Mart'ı konferans salonları yerine Kadifekale'de kutladılar. Türkan, Sosyal Hizmet Uzmanı internet sitesinde yer alan yazısında "Kadınların yaşadığı sorunların kartopu misali giderek arttığının farkında olan çalışanlar olarak, sorunun merkezine gitmeyi" amaçladıklarını anlatıyor.

Şehirdeki ve varoşlardaki kadınların bir araya geldiği 'Kadının İnsan Hakları için Uçurtma Uçurmak' başlıklı bu etkinliği, Türkan'ın vurucu gözlemleri ve içten kaleminden okumak için:

www.sosyalhizmetuzmani.org/kadin_inhk.htm

Diyanet İşleri ile işbirliği

KİHEP'i farklı kamu kurumlarıyla tanıştıran daha fazla alanda yaygınlaşmasını sağlamak amacıyla Kadının İnsan Hakları-Yeni Çözümler Derneği ve SHÇEK işbirliğinde Ankara'da düzenlenen toplantı meyvelerini vermeye başladı. Yozgat'ta Emel Ünal'ın vaizelerle yaptığı KİHEP gruplarının ardından Ankara'da da KİHEP eğiticileri programı Diyanet İşleri'ne taşıyor.

Şükran Özdoğan, Yasemin Haşemoğlu Çakan, Seher Gündoğan, Zekiye Özdil ve Nalan Uysal'ın Kuran kursu öğreticileri ile Mart ayında başladığı KİHEP grupları sonlandı. 100 katılımcıya sertifikaları SHÇEK Genel Müdürü ve Diyanet İşleri Başkanı'nın da katılımının beklendiği bir tören ile verilecek. ♀♀

"KİHEP'liyiz hepimiz, yaşasın haklarımız!"

KİHEP eğiticisi *Ayla Erdoğan*'ın İzmir'de yürüttüğü son KİHEP grubundan çıkan örgütlenme fikirleri "işyerinde cinsel taciz" ve "kadın ve iletişim" konularını hedef alıyor. Katılımcılardan bir grup "Yaşlı ve Bakıma İhtiyaç Duyan Kadınlar Derneği" kurmayı planlıyor. Ayla bu projelerin kâğıtta kalmayıp, yaşama geçirileceğinden umutlu.

Kendi deyimiyle İzmir'deki *birinci dalga* KİHEP katılımcılarından olan *Hanife Türkseven* de bu grubun son oturumunu ziyaret etmiş. KİHEP'in kendisi için bir dönüşüm yarattığını söyleyen Hanife, son grup çalışmasında Ayla'nın gözlerindeki gurur dolu ışığı, katılımcılardaki heyecanı anlatıyor: "Koca koca kadınlar bile hayatlarına yeni bilgiler sokmuş olmanın heyecanı ile çocuk gibiydiler."

Hanife'nin kıpır kıpır dilinden Ayla'nın KİHEP grubuyla tanışmak için:

www.kentyasam.com/y_index.php?yazar_id=18&yazar_ad=Konuk Yazar

Çalışma ile ilgili yerel basından detaylı bilgi:
Kent Yaşam (20/05/09) www.kentyasam.com ♀♀

KİHEP'li kadınlar bağlarını koparmıyor

Farklı illerde KİHEP'i tamamlayan kadınlar kurdukları dayanışma ağlarını güçlendirmeye, belli aralıklarla buluşmaya devam ediyorlar. Okuma grupları, toplu film gösterimleri, sohbet toplantıları yapan KİHEP'liler kadın örgütlenmesinin halkalarına ekleniyor.

Trabzon: Tamamlanan KİHEP grubumuzla 15 günde bir toplanıp önceden belirlediğimiz bir konuda grup çalışması yapıyoruz. Eylül'den itibaren haftada bir toplanmaya karar verdik. (*Asuman Çebi, KİHEP Eğiticisi*)

Eskişehir: Harika bir kitap okuma grubumuz var. Geçen yıl KİHEP'e katılan bir arkadaşın liderliğinde oluşturulan gruptaki kadınlar yine 2008 ve 2009 KİHEP katılımcıları. Her ay bir kitap belirleyip okuyoruz ve kararlaştırdığımız günde buluşup o kitabı değerlendiriyoruz. KİHEP katılımcıları kitabı kadın bakış açısıyla değerlendiriyorlar. Harika paylaşımlar çıkıyor. Gruptaki erkeklerin de kulağına kar suyu kaçırmış oluyoruz. Belki bu etkinliği gelecek yıllarda toplum merkezinde yapmak da mümkün olur. Aslında her ilde böyle okuma gruplarının oluşması en büyük arzumuz. (*Zekiye Şimşek, KİHEP Eğiticisi*) ♀♀

Hatay'daki KİHEP eğiticisi **Cemile Güvercin Sayın**'ın yürüttüğü KİHEP grubu hem sertifika törenleri hem de 8 Mart'ta düzenledikleri basın açıklamasıyla yerel basında yer aldı.

Kadın-erkek

eşitliği için:

Aile ve İş Yaşamını Uzlaştırma Politikaları

Kadının İnsan Hakları - Yeni Çözümler Derneği olarak 2008 yılında "İstihdamda Kadın-Erkek Eşitliğine doğru: İş ve Aile Yaşamını Uzlaştırma Politikaları" başlıklı bir araştırma, savunuculuk ve lobicilik çalışması başlattık. Derneğimizin Yönetim Kurulu Başkanı **Doç. Dr. İpek İlkkaracan Ajas**'ın ön ayak olduğu ve koordine ettiği bu uluslararası araştırma ile amacımız, aile yaşamında kadınların tek başlarına yüklenmek zorunda kaldıkları ev işleri, çocuk, yaşlı, engelli, hasta aile bireylerinin bakımı gibi sorumlulukların, salt kadınların üstüne yıkılmayıp, devlet, işveren ve aile içinde erkekler tarafından daha eşit paylaşılmasını sağlayacak mekanizmaların geliştirilmesi. Bu sayede de kadınların ev dışında eğitim, iş ve siyaset yaşamına katılım için daha eşit fırsatlara sahip olması.

İş ve aile yaşamı arasındaki çatışmayı çözümleyerek kadınların yolunu açan başarılı sonuçlar elde etmiş ülkelerin deneyimleri ışığında Türkiye için somut politika önerileri geliştirmek üzere bir araştırma ile işe başladık. 2009 sonbaharında bir kitap olarak yayınlayacağımız araştırmanın ön bulgularını paylaşmak üzere 27 Mayıs'ta büyük bir konferans yaptık. İşte aşağıda bu araştırmanın ve konferansın öyküsü...

Kendi hayatımızda söz sahibi olmak, kadına karşı ayrımcılığı ve şiddeti sona erdirmek için ekonomik haklarımızı kullanabilmemiz gerekiyor. Gelir kazanabileceğimiz bir işte çalışmak, her kadının insan hakkı. **Çalışma hakkımız Anayasa'nın 49. maddesi ile de güvence altına alınıyor.**

Oysa ülkemizde kadınların takriben beşte biri bu hakkı kullanıp gelir karşılığı bir işte çalışıyor. Bu son derece düşük oranla Türkiye, Dünya Ekonomik Forumu'nun 2008 'Toplumsal Cinsiyet Eşitsizliği Endeksi'ne göre kadının işgücüne katılımında **130 ülke arasında 123'üncü sırada** yer alıyor.

Kadınlar niye ev dışında bir işte çalışmıyor?

Kadınların gelir karşılığı bir işte çalışmasını (işgücü piyasasına katılımını) engelleyen en önemli sebeplerden biri *cinsiyete dayalı toplumsal işbölümü*. Bu işbölümüne göre kadın evde kalıp aileye ve eve bakıyor, erkek de çıkıp para kazanıyor. Bu da kadın-erkek eşitsizliğini pekiştiriyor, çünkü günümüzde para aynı zamanda güç ve iktidar demek.

Erkekler ev dışında yaptıkları işte para kazanırken, biz kadınlar ev içinde yaptığımız işleri, tüm ailenin bakım hizmetlerini, yani çocuk, yaşlı, engelli ve hasta aile bireylerinin bakımını ve ev işlerini herhangi bir ücret almadan gerçekleştiriyoruz.

Ayrıca ne sağlık ne emeklilik sigortamız ne de izin hakkımız var, hafta sonu tatilimiz bile yok.

Çalışmak hakkımızdır, cezamız değil!

Ev dışındaki işgücü piyasasına katılan kadınlar ise, her gün çifte mesai çalışmak zorunda kalıyor. Türkiye’de ortalama olarak **bir kadın, ev ve hane halkı bakımına günde 5 saat 17 dakika** ayırırken (yani haftada 37 saat), **erkek sadece 51 dakika ayırıyor.**

Kadın - erkek eşitliğinin sağlanması için bu toplumsal cinsiyete dayalı işbölümünün kırılması gerektiği sır değil. Kadının işgücü piyasasına girebilmesi için ev içindeki iş yükünün azalması gerekli. Gelir karşılığı bir işte çalışmak, kadının ev içi sorumluluklarının üzerine binen ekstra bir yük olmamalı, iş yaşamı ile aile yaşamı arasında çatışma yaratılmamalı. Bu da ancak **Aile ve İş Yaşamını Uzlaştırma Politikaları** ile sağlanabiliyor.

İş ve aile sorumluluklarının uyumlaştırılması, yani **Uzlaştırma Politikaları**;

- ✦ Çocuk sahibi eşlere tanınan izinler (analık, babalık ve ebeveyn izni);
- ✦ Aile sorumlulukları olanlar için esnek ancak güvenceli çalışma düzenlemeleri;
- ✦ Çocuk bakım ve okul öncesi eğitim hizmetlerinin sağlanması ve yaygınlaştırılması;
- ✦ Yaşlı ve engellilerin bakımına yönelik hizmetlerin sağlanması ve yaygınlaştırılması gibi politikaları içeriyor.

Tekerleği tekrar icat etmeye gerek yok

Türkiye’de bu politikaları nasıl uygulamaya sokabiliriz? Bu soruyu yanıtlamak üzere, *Kadının İnsan Hakları – Yeni Çözümler Derneği* olarak tekerleği baştan icat etmek yerine farklı ülkelerde işe yarayan politikaları incelemek üzere 2008 yılında **“Aile ve İş Yaşamını Uzlaştırma Politikaları Çerçevesinde Türkiye’de Kadınların İşgücüne Katılımı ve Toplumsal Cinsiyet Eşitliği”** isimli bir proje başlattık.

İş ve aile yaşamını uzlaştırma politikalarının Avrupa Birliği’nde (AB) uygulanan örnekleri için İsveç, Hollanda, Fransa ve İspanya modellerini, gelişmekte

olan ekonomilerdeki uygulaması içinse Güney Kore ve Meksika örneklerini inceleyen uluslararası bir araştırma yürütüyoruz.

Türkiye’deki mevcut durum ve mekanizmalar, Araştırmanın Koordinatörü **Doç. Dr. İpek İlkaracan Ajas** (İstanbul Teknik Üniversitesi), **Doç. Dr. Kadriye Bakırcı** (İstanbul Teknik Üniversitesi) ve **Prof. Dr. Yıldız Ecevit** (Orta Doğu Teknik Üniversitesi) tarafından ele alınıyor.

İpek İlkaracan, Kadriye Bakırcı ve Yıldız Ecevit Türkiye’deki mekanizmaları araştırdı.

Hedef: Türkiye için uzlaştırma politikalarını tartışmak

Aile ve iş yaşamını uzlaştırma politikalarını ülke gündemine taşımak amacıyla; milletvekilleri, işveren ve sivil toplum örgütleri, sendikalar ve araştırmacıların katılımıyla geçtiğimiz Mayıs ayında bir de konferans düzenledik.

Kadın Emeği ve İstihdamı Girişimi Platformu (KEİG) ortaklığında, Türkiye İş Kurumu Genel Müdürlüğü işbirliği ve İstanbul Teknik Üniversitesi ev sahipliğinde gerçekleştirdiğimiz *‘İstihdamda Toplumsal Cinsiyet Eşitliğine Doğru: İş ve Aile Yaşamını Uzlaştırma Politikaları’* başlıklı konferansın açılışını, TBMM Kadın Erkek Fırsat Eşitliği Komisyonu Başkanı **Güldal Akşit** yaptı. Akşit konuşmasında; *“Erkek ege-men bir alanda çalışıyoruz, parlamento böyle bir yapı. Erkekleri yanımızda tutmak için onları ikna ederek yol almalıyız, ben de el yordamıyla ilerliyorum”* dedi.

TÜSİAD Başkan Yardımcısı **Ümit Boyner**, İŞKUR İstihdam Daire Başkanı **Faruk Şahin** ve KESK Kadın Sekreteri **Songül Morsümbül** de konferansa konuşmacı olarak katıldılar. Boyner, TÜSİAD’ın bir “ulusal kadın istihdamı politikası”na duyulan ihtiyacı uzun süredir dile getirdiğini belirtirken, Şahin 2009 Şubat verilerine göre, işgücüne dâhil olmayan kadınların yüzde 61,3’ünün ev işleri nedeniyle işgücüne katılmadığını hatırlattı.

Morsümbül de yasa zorunlu kıldığı halde yüzlerce çalışanı olan birçok kamu kurumunda bile kreş ve bakım ünitelerinin olmadığını söyledi.

KİHEP'li kadınların da katıldığı ve 6 farklı ülkeden gelen araştırmacılarımızın bulgularını paylaştığı bu konferansta, hangi politika ve mekanizmaların gerçek eşitliği sağlamak için daha etkin olduğunu ortaya koymaya çalıştık. Hâlihazırda herhangi bir uzlaştırma politikası veya mekanizması olmayan ülkemizde konunun gündeme oturması ve kadınlar, devlet, işverenler ve sendikalar tarafından tartışılması için çalışmaya devam ediyoruz. Türkiye'de uygulanabilir politikaların geliştirilmesi için yürüttüğümüz bu uluslararası araştırmanın sonuçlarını ve politika önerilerini bir kitap halinde yayınlayacağız.

Açılış konuşmasını yapan sayın Güldal Akşit konferansın tümünü izledi.

Araştırmacıların incelediği iş ve aile yaşamını uzlaştırma politikalarına örnekler:

Fransa - Kadınların işgücüne katılımı: %65

Haftalık çalışma saati 35 olan Fransa'da uzlaştırma politikalarının gelişmesi; kadın hareketinin çabaları, devlet politikaları ve ekonomik büyüme ile gerçekleşti. Araştırmacımız **Rachel Silvera** uzlaştırma politikalarının geliştirilmesinin doğurganlık oranlarının da yükselmesine yol açtığını söylüyor. Çocuk, hasta ve engelli bakımı için ailelere maddi destek ve vergi indirimi sağlıyor. **3 yaş ve sonrası çocukların %100'ü okul öncesi eğitime katılıyor.**

İzinler: Annelik izni: 16 hafta ücretli; Babalık izni: 11 gün ücretli; Ebeveyn izinleri: 146 hafta ücretsiz, devlet asgari ücretin yarısı kadar ödenek veriyor.

İsveç - Kadınların işgücüne katılımı: %78.2

Kadın örgütlerinin ve kadınların siyasete katılımının aile ve iş yaşamının uzlaştırılmasında büyük rolü oldu. Aile ve iş yaşamının uzlaştırılması artık **erkeklerin sorunu** olarak görülüyor.

Bakım hizmetleri önce kadın hakkı, sonra işçi hakkı, sonra vatandaşlık hakkı ve nihayetinde çocuk hakkı olarak kabul edildi. Çok yaygın ve gelişmiş çocuk bakım hizmetleri var. Uzlaştırma politikaları da ailenin sosyal hakkı ve evrensel çocuk hakkı olarak kabul ediliyor. **Kadınlar günde ortalama 4 saat erkekler ise 3 saat ev ve bakım işlerine harcıyor.**

İzinler: Annelik izni: 64 hafta ücretli; Ebeveyn izni: 21 hafta. İzni hem anne hem baba kullanabiliyor, ama 1 ayını sadece baba kullanmak zorunda. Araştırmacımız **Anita Nyberg**, anneye transfer edilemeyen bu 1 aylık iznin giderek daha fazla baba tarafından kullanıldığını açıklıyor. Eşit izin kullanan ebeveynler toplumsal cinsiyet eşitliği ikramiyesi ve haklarından yararlanıyor.

Hollanda - Kadınların işgücüne katılımı: %71.1

Mor Bülten'e konuşan Hollandalı araştırmacımız **Janneke Plantenga** "1960'lardan beri kadın hareketi çocuk bakım hizmetlerine yatırım yapılması için uğraşıyordu," diyor. "Ülke ekonomisinde imalat sanayinden hizmet sektörüne geçişle kadın işçi talebinde büyük artış oldu. Oldukça yüksek ücretler ve çalışanların kalitesini arttıran meslek eğitimleri sağlandı ve esnek çalışma saatleri olan yarı zamanlı işler ortaya çıktı."

Kadın hareketi temsilcileri konferansta çözüm önerilerini tartıştı.

Daha fazla kadın işgücü piyasasına girdiği için daha fazla aile, özel bakım hizmetlerini piyasadan satın

almaya başladı. Çalışan ebeveynler çocuk bakımı hizmetleri için ödedikleri miktarı direk işverenlerinden ve devletten geri alıyorlar.

İzinler: Annelik izni: 16 hafta ücretli; Babalık izni: 2 gün ücretli; Ebeveyn izni: 52 hafta ücretsiz.

İspanya - Kadınların işgücüne katılımı: %62.3

Mor Bülten'e konuşan araştırmacımız **Lourdes Beneria**, 1970'lerde kadınların işgücüne katılım oranının çok düşük olduğunu, Türkiye gibi %20-25'lerde kaldığını söylüyor. Beneria artışı şöyle açıklıyor: "Ailenin ihtiyaçları ve yaşam pahalılığı arttıkça daha çok kadın işe girmeye başladı. Kadınlar çocuk doğurmayı işgücüne katılmanın önünde bir engel olarak gördüğü için, doğurganlık oranları düştü. Bu da devletin uzlaştırma politikalarını hızla geliştirmesinde önemli rol oynadı. Kadın hareketi de bu doğrultuda çok baskı yaptı. 1986'da gelen Avrupa Birliği (AB) üyeliği de yasal ve kurumsal düzenlemeler yapılmasında çok etkili oldu."

Artık bakım hizmetleri "vatandaşlık hakkı" olarak tanımlanıyor, yasa devleti bu hizmetlerden yükümlü kılıyor. Beneria mevcut hükümetin %50'sinin kadın olduğunu, hatta geçen yıl kurulan Kadın Erkek Eşitliği Bakanlığı sayesinde kadın bakan sayısının erkeklerden 1 fazla olduğunu hatırlatıyor. Beneria asıl sorunun kâğıt üstünde eşitlikle gerçek eşitlik arasındaki uçurumu kapatmak olduğunu ve İspanya'da bunun tüm kesimler tarafından kabul edildiğini de ekliyor.

İzinler: Annelik izni: 16 hafta ücretli, Babalık izni: 15 gün ücretli, Ebeveyn izni: 148 hafta ücretsiz

G. Kore - Kadınların işgücüne katılımı: %54.8

Mor Bülten'e konuşan araştırmacımız **Ito Peng**, Güney Kore'de istihdam edilen kadınların sayısından ziyade profil ve haklarının değiştiğini anlatıyor: "1980'lere kadar kadın işgücünün çoğu tekstil endüstrisinde çalışan eğitim düzeyi düşük, bekâr ve genç kadınlardı. Kazandıkları parayı köylerine yollayan bu kızlar evlenme yaşı gelince işten çıkartılıyordu. Birçok araştırma, Kore'de ekonomik kalkınmanın ilk evresinin bu kızların sırtından gerçekleştiğini gösteriyor. Ekonominin tekstilden ağır sanayiye kaymasıyla daha büyük, evli ve eğitilmiş kadınlar hizmet sektöründe çalışmaya başladı." Ekonomiye zarar vermeden doğurganlık oranlarının düşmesini en-

gellemek için devlet bakım hizmetlerini geliştiriyor. Çocuk bakım hizmetleri standart ücretlerle devlet tarafından yaygınlaştırılıyor. **Bakım hizmetleri istihdam yaratmak için de bir fırsat olarak algılanıyor.**

Peng tüm bu süreçte kadın hareketinin çok önemli bir rol oynadığını vurguluyor. Ülkenin demokratikleşmesine çalışan kadın hareketi uzlaştırma politikalarını başlatan hükümetin seçilmesini sağlayan ana etmen. **Yeni hükümet iktidara gelmesini sağlayan kadın örgütlerinin talepleri doğrultusunda çalışıyor**, 2000'de *Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Bakanlığı'nı* kuruyor. Kadın örgütlerinin bu bakanlık aracılığıyla bürokratlara direk erişimi sağlıyor. Böylece hükümette kadın hareketinin taleplerini gündeme taşıyan feminist bürokratların Peng'in deyimıyla "**femokrat**"ların varlığı güçleniyor.

İzinler: Annelik izni: 12 hafta ücretli, Ebeveyn izni: 36 hafta, yaklaşık 500 dolar ödenekli.

Konferansta altı farklı ülkeden gelen araştırmacılar kendi ülkelerindeki mekanizmaları anlattı.

Meksika - Kadınların işgücüne katılımı: %45.3

Araştırmacımız **Cecilia Matarazzo** uzlaştırma reformlarının son 10 yıldır gündemde olduğunu açıklıyor. Esnek çalışma saatleri ve çalışma saatlerinin azaltılması, kadın-erkek iş eşitliği yasa tasarısı, 2007-2012 aile iş yaşamını uzlaştırma eylem planı gibi yasal reform girişimleri sürüyor.

Kreş ve Bakım Evi Programı ile yoksul kadınların işgücü piyasasına girmesi hedefleniyor. Çocuk bakım hizmetleri Sosyal Güvenlik Enstitüsü tarafından karşılanıyor, kamu ve özel kurumların kendi bakım hizmetleri de mevcut. **Okula başlama yaşı 3'e indi.**

İzinler: Annelik izni: 12 hafta ücretli, sonra 60 gün %50 maaşlı

İnternette cinsel tacize ceza

Geçtiğimiz Mayıs ayında sonuçlanan ve feminist **Avukat Yasemin Öz**'ün müdahil olduğu davada cinsel ve bedensel haklarımızın tanınması yolunda önemli bir adım atıldı.

Kadınlar lehine bir karara imza atan bir İstanbul Sulh Mahkemesi, internet yoluyla bir kadına cinsel tacizde bulunan sanığa 1.500 TL para cezası verdi ve cezayı ertelemedi.

Kadınlara hakaret eden köşe yazarına para cezası

10 Mart 2008 tarihinde bir *Vakit Gazetesi* yazarı "Azgın Kadınların Festivali" başlıklı yazısında 8 Mart Dünya Kadınlar Günü kutlamalarına katılan bütün kadınları hedef alarak hakaret etmişti.

Biz Kaç Kişiyiz Sivil Toplum Platformu üyelerinden *Nilgün Özvardar*, yazara karşı ceza davası açtı ve kazandı. Sanık 3.600 TL para cezasına çarptırıldı. Dava emsal teşkil ediyor ve 8 Mart kutlamasına katılan tüm kadınlar için yargı yolu açık.

Nefret cinayetlerini durdurun

Türkiye'de son üç yılda 29 "nefret cinayeti" işlendi; yani 29 insan cinsel yönelimi ve cinsiyet kimliği nedeniyle öldürüldü. Katillerin çoğu yakalanamadı. Her bireyin en temel insan hakkı olan yaşama hakkının hiçe sayılmasını protesto eden insan hakları ve LGBTT örgütleri, katillerin "ağır tahrik" bahanesi ile korunmamasını ve bu cinayetlerin yasalar tarafından "nefret suçu" olarak tanınmasını talep ediyor.

Daha fazla bilgi için: www.kaosgl.org

Kadın Erkek Fırsat Eşitliği Komisyonu kuruldu

Örgütlü kadın hareketinin 10 yılı aşkın çabası ve toplumsal cinsiyet eşitliğine duyarlı milletvekillerinin desteği ile sonunda TBMM çatısı altında görevi kadın-erkek eşitliği için çalışmak olan daimi bir komisyon kuruldu. **Mor Bülten** okurlarının da bildiği gibi kadın örgütleri olarak bu komisyonun Kadın Erkek Eşitliği Komisyonu olarak kurulması için son dakikaya kadar mücadele ettik. Ancak taleplerimiz dikkate alınmadı ve komisyon işlevini daraltan bir isim altında yani Kadın Erkek Fırsat Eşitliği Komisyonu olarak göreve başladı.

Nisan ayında Komisyon Başkanlığına seçilen AKP İstanbul milletvekili ve eski Kadından Sorumlu Devlet Bakanı *Güldal Akşit'e* ve tüm Komisyon üyelerine çalışmalarında başarılar diliyoruz. Günlerce TBMM'ni faks ve telefon yağmuruna tuttuğumuz kampanya boyunca dile getirdiğimiz gibi, bu Komisyon kadına karşı ayrımcılığın sona erdirilmesi yolunda son derece önemli bir adım.

Bu adımın atılabilmesi için Komisyon'un, çalışma alanını daraltmadan yani *fırsat* değil hayatın her alanında **gerçek ve eksiksiz kadın erkek eşitliği** için kadın örgütleri ile işbirliği içinde mücadele edeceğine inanıyoruz.

Hamile kadınların hayatı risk altında

Sosyal Güvenlik Kurumu'nun (SGK) sosyal güvencesi olmayan hamile kadınların masrafinin ödenmesini öngören uygulaması iptal edildi.

SGK tarafından yayınlanan 2008 Sağlık Uygulama Tebliği ile herhangi bir sosyal güvencesi olmayan hamile kadınların, tekil hamilelikte ilk iki ay, çoğul hamilelikte ilk 2,5 aylık muayeneleri ve tedavileri SGK tarafından karşılanmaya başlamıştı. Ancak bu uygulama Mayıs ayında iptal edildi. Bu uygulamanın kaldırılması; evde doğum vakalarının, dolayısıyla doğumlarda anne-bebek ölümleri ve sakatlanmaların artmasına yol açıp kadınların hayatını tehlikeye atıyor.

Ev eksenli çalışanlar örgütleniyor

Ev-eksenli çalışanlar haklarını savunmak üzere bir sendika oluşturuyor. 2008'de kurulan ve Türkiye'de ev-eksenli çalışanların ilk hak temelli örgütü olan *Ev-Eksenli Çalışan Kadınlar Dayanışma Ağı*, **Türkiye Homenet Ev-Eksenli Çalışanlar Sendikası Girişimi**'ni oluşturdu.

Girişim, yayınladığı deklarasyonla taleplerini şöyle açıklıyor: "Görünürlük istiyoruz. Ev-eksenli çalışmanın, hobi veya boş zaman faaliyeti değil, çalışma olduğunun kabulünü istiyoruz. Güvenceli çalışan işçilerle eşit haklara sahip olmak istiyoruz. Yani, işçiliğimizden kaynaklanan tüm haklarımızı istiyoruz."

Sendikalarının kadın sendikası olmayacağını belirten girişim, yine de önceliklerinin kadınlar olduğunu ifade ediyor: "Ev-eksenli çalışmada kadınların toplaşmasının nedeni, kadınların bir yandan geçimlerini sağlarken, bir yandan da evdeki hasta-yaşlı-engelli ve çocuk bakımı yükümlülüklerini üstlenmek zorunda olmaları, yani karşılıksız emek yükümlülükleri."

Sendika hem Türkiye'de örgütlenecek hem de Dünya Evde Çalışanlar Federasyonu'nun (FHWW) aktif bir üyesi olarak çalışacak. ♀♀

Kaynak: *Bianet* (02/03/09) ♀♀
www.bianet.org/bianet/insan-haklari

Evlilik Değil, Evcilik!

TBMM Kadın Erkek Fırsat Eşitliği Komisyonu "Türkiye'de Erken Yaş Evlilikleri Raporu" oluşturacak bir alt komisyon kurdu.

Sosyal Demokrasi Vakfı'nın (SODEV) yürüttüğü, çocuk yaştaki zorla evlilikler hakkında kamuoyu oluşturmayı ve bilinç yükseltmeyi amaçlayan "*Evlilik Değil, Evcilik!*" kampanyasının hedeflerinden birine daha ulaşıldı.

Kampanya 14 Nisan 2008'den beri Şanlıurfa, Diyarbakır ve İzmir'de sürdürülüyor. Zorla evlendirilen çocukların aslında hala çocuk olduğunu hatırlatmak için, 23 Nisan günü TBMM önünde çeşitli partilerden milletvekilleriyle beraber bir eylem gerçekleştirildi. Eylemin amacı, konu ile ilgili duyarlılığı arttırmak ve TBMM içerisinde Türkiye'de erken yaş evliliklerini inceleyecek bir komisyon kurulmasını sağlamaktır.

Kampanya, 13 Mayıs'ta Kadın Erkek Fırsat Eşitliği Komisyonu'nun "*Türkiye'de Erken Yaş Evlilikleri Raporu*" oluşturacak bir alt komisyon kurmasıyla önemli bir başarı elde etti. Şimdi; alt komisyonun düzenli ve etkili bir çalışma gerçekleştirip, daha ciddi adımlar atılmasını sağlamak için konu ile ilgili bir rapor hazırlaması bekleniyor.

"Evlilik Değil, Evcilik!" kampanyası, Şanlıurfa, Diyarbakır ve İzmir'in ardından Batman, Mardin ve Balıkesir'de çalışmasını sürdürüp, konunun meclis gündeminde sürekli kalması ve çözüm üretmesi için de çaba sarf ediyor.

Kaynak: www.evlilikdegilevcilik.org ♀♀

Tecavüz Kriz Merkezleri

Geçtiğimiz Mart ayında, cinsel şiddete uğrayan kadınlara destek vermek amacıyla kampanya başlatan **Cinsel Şiddete Karşı Kadın Platformu**, tecavüz kriz merkezlerinin kurulması için çalışmaya devam ediyor.

En son Hüseyin Üzmez vakasını ve Adli Tıp Kurumu'nu protesto etmek için bir basın bildirisi yayınlayan Platform, hukukçular, sağlıkçılar ve kadın hakları savunucularından oluşan bir grup ile, 25 Kasım 2009'da TBMM'ye sunulmak üzere, Tecavüz Kriz Merkezleri için bir yasa önerisi hazırlıyor. ♀♀

İranlı kadın hakları aktivisti Sussan Tahmasebi ile yaptığımız söyleşiden:

BİR İMZADAN NE ÇIKAR?

Bu elbette imzaladığınız metne ve hangi yasalara tâbi olduğunuza bağlı. Bir imzayla, faturalarınızı da ödeyebilirsiniz hayatınızdan da olabilirsiniz... Diyelim evlilik sözleşmenizi imzalayan İranlı bir kadınsınız. Bu, kocasının rızasını almaksızın çalışma hakkı olmayan, çocuğunun yasal vasisi olamayan, boşanma hakkı olmayan, ikinci sınıf bir vatandaş olacağınız anlamına gelir. **Mor Bülten**'e konuşan **Bir Milyon İmza Kampanyası**'nın kurucu üyelerinden **Sussan Tahmasebi**, "Bölge ülkeleri arasında en yüksek okuma-yazma oranına sahip, üniversite öğrencilerinin %65'ini kadınların oluşturduğu, kadınların hayatın her alanında faal olduğu İranda, kadınların sosyal statüsü ile hukukî statüsü arasında ciddi bir çelişki var," diyor.

2005'te İranlı kadınlar Tahran Üniversitesi'nin önünde büyük bir gösteri düzenleyerek eşit haklar talep ettiler. Ertesi yıl, gösterinin yıldönümünde yine barışçıl bir eylem yapmak isterken güvenlik güçlerinin müdahalesiyle karşılaştılar, 70 kişi tutuklandı. Bunun üzerine daha farklı bir yol izlemeye karar veren kadınlar birkaç ay sonra **ülkedeki yasaların uluslararası insan hakları standartlarıyla uyumlu hale getirilmesini hedefleyen Bir Milyon İmza Kampanyası**'nı başlattı. Bugün İranda yaşayan bir kadınsanız, kampanya metnine atacağınız bir imzayla bu eşitlik hareketine katılabilir, yaşama hakkınızı talep edebilirsiniz- gerçekten de bir imzadan çok şey çıkabiliyor.

Kampanya bugün İrân'ın 15 eyaletinde otobüslerde, metroda, alışveriş merkezlerinde, evlerde, sokaklarda ve dağlarda devam ediyor. Aktivistler ellerinde mevcut yasaların neden değiştirilmesi gerektiğini anlatan kitapçıklar, karşılaştıkları herkesten imza topluyorlar. Kampanyanın internet sitesi devlet tarafından 20 kez kapatılmış. Basın kampanya ile ilgili

haberlere yer vermiyor, aktivistlerin halka açık konferans ve toplantılar gibi kamusal etkinliklere katılma şansı yok. İmza toplarken insanlarla kurulan bire bir ilişki kampanyanın hem en temel yöntemi hem de özünü oluşturuyor. Sussan kampanyanın, esas olarak **halkı ve kamusal alanı hedef alan ilk ve tek büyük girişim** olduğunu söylüyor. "Kampanya üyeleri arasında dindar ve muhafazakâr kadınlar da var, laik,

politik ve apolitik kadınlar da," diyor Sussan her kesimden kadına ulaşım geniş bir koalisyon oluşturmayı hedeflediklerini de ekliyor.

Aktivistler aynı bölgeye birkaç kez gittikten sonra "**Ben de sizi bekliyordum!**" diyen insanlar tarafından karşılanıyorlar. Sussan, kampanyayı engellemeye çalışanlarla aynı evde yaşayan destekçilerinin olduğunu anlatıyor. Örneğin, hicab giymiş bir kadın yanında kocası olduğu halde imzasını verirken "**Kocam arkadaşlarınıza karşı açılmış bir davada yargıç, o yüzden imza veremiyor**" demiş. Sussan'a göre, "Herkes toplumumuzun mevcut yasalarla yaşayamayacak kadar ilerlemiş olduğunun farkında. Bazı yargıçlar bile bizimle aynı fikirde olduklarını söylüyor."

Yine de aktivistler gözaltına alınmaya devam ediyor. Sussan "Sivil bir yaklaşım benimsediğimiz, halka ve meclise seslendiğimiz için böylesi bir direnci, hele tutuklanmayı kesinlikle beklemiyorduk," diyor.

Peki devlet neden bu kadınları bir güvenlik tehdidi olarak algılıyor? Sussan'a göre bir neden kadınların iki büyük gösteri düzenlemiş olmaları. "Diğeri de sınıırım değişime karşı gösterilen direnç. Kadınlar lehine değişimi savunmak istediğiniz her ülkede büyük bir dirençle karşılaşıyoruz, tüm sistem direniyor." Buna rağmen kampanya yasadışı ilan edilmedi ya da İslam'a aykırı olmakla suçlanmadı. Sussan, "10 yıl önce bu kadar açık açık bu yasaları değiştirmekten bahsedecek olsaydınız, derhal İslam'a karşı geldiğinizi iddia ederlerdi. Dolayısıyla ben bunu olumlu bir gelişme olarak görüyorum," diyor.

Parmaklıklar ardında süren kampanya

İmza topladığı için gözaltına alınan aktivistler kampanyayı parmaklıklar ardında sürdürüyor. Sussan kadın mahkûmlardan çok şey öğrendiklerini söylüyor: "Ayrımcı yasaların ceremesini en çok onlar çekiyor. Rızaları olmadan küçük yaşta evlendirilen, boşanamayan, çocuklarının velayetini kaybetmekten korkup, yaşadıklarından kaçmak için suça başvuran, hatta kocalarını öldüren kadınlar." Kadın mahkûmlar kampanyadan haberdar. Hapse giren aktivistleri, 'demek yasaları değiştirmeye çalışanlar sizlersiniz' diyerek karşılıyor, içerde geçirdikleri süreyi kolaylaştırıyorlar.

Kampanyanın bitiş tarihi ise meçhul, Sussan sürekli engellendikleri için 1 milyon imza toplamanın yıllar sürebileceğini söylüyor. Kampanyayı sadece İran vatandaşları imzalayabiliyor ama tüm dünyadan kadın hakları savunucuları da destek veriyor. "Özellikle Türkiye'den çok destek aldık, *Kadının İnsan Hakları – Yeni Çözümler Derneği* başından beri yanımızdaydı. Bölgemizdeki insanların gösterdiği dayanışma çok önemli; Ortadoğu'nun gerilim ortamında mücadele etmenin nasıl olduğunu siz biliyorsunuz. Türkiyeli kadınların bizi bu kadar desteklediğini görmek gerçekten içimizi ısıtıyor."

Röportajın tümü için:

www.kadinininsanhaklari.org/medyada_biz.php

Fotoğraflar © <http://photoforchange.com>

Dünyadan

Kenya'da seks boykotu

Geçtiğimiz Mayıs ayında Kenyalı bir kadın örgütü *Gender 10*, hükümetin ülkeyi esir alan sosyal ve siyasi güvensizlik ortamına ve silahlı çatışma tehdidine karşı harekete geçmesini istedi.

Gender 10'un talepleri ulusal ve uluslararası kamuoyunda çok ses getirdi çünkü bu sefer kadınlar taleplerinin yerine getirilmesi için *1 haftalık seks boykotu* düzenlediler.

Başbakanın eşinin de katıldığı eylemin bir benzeri daha önce Liberyalı kadınlar tarafından 2003 yılında ülkedeki iç savaşa karşı ateşkes ilan edilmesi için "seks grevi" olarak gerçekleştirilmişti.

Kaynak: Kathambi Kinoti, AWID (08/05/09)

Mor Mizah / Piyale Madra

Kadınlar Lehine Yargı Kararları

Ben kazandım diğer kadınlar da kazanacak

Sacide Durmaz, sevdiği, 16 yıl birlikte yaşadığı, iki çocuk sahibi olduğu eşinden aşırı alkol aldığı ve çalışmadığı için ayrıldı ve kendisini kapının önünde buldu. Resmi nikâhları yoktu.

Birlikte geçen yıllar boyu çalışıp biriktirdiği parayla bir arsa alan, ev yaptıran Sacide hanım, evden ayrılınca eşinin arsa tapusunu babasının üzerine yaptığını ve her şeyi satıp gitmeyi planladığını öğrendi. "Ben ona olan güvenimden ötürü hiçbir zaman sesimi çıkartmadım, ama 'canım eşim' dediğim insandan kazık yedim" diyen Sacide hanım, **birlikte edindikleri mallar için dava açtı.**

Çorlu 2. Asliye Hukuk Mahkemesi Sacide Durmaz'ı haklı bularak nikâhsız eşini 21.500 TL tazminat ödemeye mahkûm etti. Eşin temyiz talebini reddeden Yargıtay da Sacide hanımı haklı buldu ve kararı onadı.

"Benim durumumda olan tüm kadınlar mahkemeye başvursun" diyen Sacide Durmaz, hukuk mücadelesini şu sözlerle anlattı: "Avukatıma gittim ve ellerinden geleni yapmalarını istedim. **Kanunların bizden yana olduğunu herkes gördü.** Bu durumda olan kadınlar da mahkemeye başvursun. Ben kazandım onlar da kazanacaklardır."

Kaynak: Mesuthan Çınar, Taraf Gazetesi (17.03.09)
<http://taraf.com.tr/haber/29937.htm>

Kadını "kafeste kuş" sanan avukata disiplin kovuşturması

G.G. 12 yaşında berdel usulü ile evlendirildi, erkek çocuk doğurmadığı için baskı gördü, eşinden ayrılmak istedi ve annesinin köyüne kaçtı. Saklandığı sandığın içinde kalaşnikoflarla taranarak öldürüldü.

Katilin avukatı Z.Y. ise mahkemede bu vahşeti sanki anlamlı, gerekli bir eylemiş gibi savunmaya kalktı: "G.G. tabiri caizse kafeste bir kuştur, silahla yakalanan kişi suçunu itiraf etmiştir. Dünyanın her yerinde bu durumlar vardır, bu vatan aşkı gibidir, buralarda bazı kesimler namuslarını canlarından öte görürler, bu kadının öldürülmesi de basit bir namus cinayeti değildir. Ölen kadın masum değildir."

Feminist Avukat Habibe Yılmaz Kayar, bir kadının öldürülmesini vatan aşkına benzeten avukat Z.Y.'ye savunma sınırlarını aştığı, Meslek Kuralları'na aykırı davrandığı için disiplin cezası verilmesi talebiyle Diyarbakır Barosu'na şikâyetinde bulundu.

Ama Diyarbakır Barosu Yönetim Kurulu, avukatı cezalandırmak yerine "kendince bölge insanının bakış açısını değerlendirdiğine" hükmetti. Avukat Habibe Yılmaz Kayar ve Diyarbakır Cumhuriyet Savcılığı kararına itiraz ettiler.

Sonunda Türkiye Barolar Birliği Yönetim Kurulu geçtiğimiz Mayıs ayında Diyarbakır Barosu'nun kararını bozdu. Kadınların kafeste kuş gibi avlanmasının bazı bölgelerde doğal olduğunu sanan avukat Z.Y. hakkında disiplin kovuşturması açılmasına oybirliği ile karar verdi.

Kaynak: www.turkhukusitesi.com

HAKLARIMI ÖĞRENEBİLMEK İÇİN NERELERE BAŞVURABİLİRİM?

SOSYAL HİZMETLER VE ÇOCUK ESİRGEME KURUMU'NA BAĞLI BİRİMLER

İl ve İlçe Müdürlükleri'ne başvurarak bize en yakın Toplum Merkezleri, Aile Danışma Merkezleri, Sığınaklar hakkında bilgi alabiliriz.

Alo 183 Şiddet Hattı

Aile, Kadın, Çocuk ve Özürlü Sosyal Hizmet Danışma Hattı

BARO ADLİ YARDIM SERVİSLERİ

Pek çok ilde Baro bünyesinde Kadın Hakları ile ilgili birimler bulunmaktadır. Bulduğumuz ilde Baro'ya başvurarak ilgili birimlere ulaşabilir, hukuki yardım talebinde bulunabiliriz.

AMARGİ KADIN AKADEMİSİ, ADANA

Tel: 0322 363 36 16

AMARGİ KADIN AKADEMİSİ, ANTAKYA

Kışla Saray Mah. Saray Cad. Namık Kemal Sok.
Kaçar İş Hanı No:13/3 Hatay
Tel: 0326 213 38 72

AMARGİ KADIN AKADEMİSİ, İSTANBUL

Şehit Muhtar Mah. Büyük Bayram Sok.
No:2 Kat:4 Beyoğlu / İstanbul
Tel: 0212 251 01 54 (Avrupa yakası)
e-posta: istanbul@amargi.com.tr

ANKARA BAROSU KADIN HAKLARI KURULU

Tel: 0312 311 51 15

ANKARA KADIN DAYANIŞMA VAKFI

Mithatpaşa Cad. No:10/11 Sıhhiye Ankara
Tel: 0312 430 40 05 - 0312 432 07 82
e-posta: kadindv@yahoo.com.tr

ANTALYA KADIN DANIŞMA VE DAYANIŞMA MERKEZİ

Şarmpol Cad. 106. Sok. Sezer Apt. No:2/4 Antalya
Tel: 0242 248 07 66
e-posta: hicrankarabudak@hotmail.com

ÇANAKKALE KADIN DANIŞMA MERKEZİ (ELDER)

Cevatpaşa Mah. Celal Atik Sok. Kent Apt. 1/2 Çanakkale
Tel: 0286 217 06 03
e-posta: elder17@mynet.com

DİYARBAKIR KADIN SORUNLARI MERKEZİ (DİKASUM)

Gazi Cad. Ulu Cami Yanı (Eski Belediye Binası)
2/2 Balıkcılarbaşı Diyarbakır
Tel: 0412 228 56 84
e-posta: dikasum@hotmail.com

DİYARBAKIR SELİS KADIN DANIŞMANLIK MERKEZİ

Kurt İsmail Paşa 7. Sok. Orkide Apt. 1/3 Diyarbakır
Tel: 0412 224 77 28
e-posta: seliskadin@mynet.com

EGE KADIN DAYANIŞMA VAKFI (EKDAV)

Çobanoğlu Zeki Bey Cad. Halim Alanyalı İşhanı
Kat:3 No:316 Konak İzmir
Tel: 0232 446 32 23
e-posta: ekdav@mynet.com

İSTANBUL BAROSU KADIN HAKLARI UYGULAMA MERKEZİ

Tel: 0212 292 77 39 / 0212 293 00 45 (Avrupa yakası)
Tel: 0216 414 68 53 / 0216 414 68 43 (Anadolu yakası)

İSTANBUL MOR ÇATI DANIŞMA MERKEZİ

Katip Mustafa Çelebi Mah. Anadolu Sok. No:23 D:7-8
Beyoğlu İstanbul
Tel: 0212 292 52 31 - 0212 292 52 32 (Avrupa yakası)
e-posta: morcati@ttnet.net.tr – info@morcati.org.tr

İSTANBUL KADIKÖY BELEDİYESİ KADIN SİĞİNAĞI

Tel: 0216 414 38 61 (Anadolu yakası)

İSTANBUL KÜÇÜKÇEKMECE BELEDİYESİ KADIN SİĞİNAĞI

Tel: 0212 411 07 77 / Beyaz Masa (Avrupa yakası)

İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ İSTANBUL TIP FAKÜLTESİ SOSYAL PEDIATRİ BİLİM DALI ÇOCUK İSTİSMARI VE İHMALİNİ TANI TEDAVİ ve ÖNLEME KOMİSYONU

Millet Cad. Çapa 34093 İstanbul
Tel: 0212 523 10 23 (Avrupa yakası)

İZMİR ALİAĞA BELEDİYESİ KADIN SİĞİNAĞI

Tel: 0232 616 19 80 Dahili:42

İZMİR BAROSU KADIN KOMİSYONU

1456 Sokak Barohan No:16/ 6 Alsancak
Tel: 0232 463 00 14

İZMİR BORNOVA BELEDİYESİ KADIN DANIŞMA MERKEZİ

Tel: 0232 461 47 94

İZMİR KARŞIYAKA KENT MECLİSİ KADIN DAYANIŞMA MERKEZİ

Tel: 0232 330 58 18 - 0232 368 22 74

İZMİR KADIN SİĞİNAĞI

Tel: 0262 322 17 91 - 0262 322 39 82

KIRK ÖRÜK KADINA YÖNELİK ŞİDDETLE MÜCADELE KOOPERATİFİ

Gazi Mustafa Kemal Bulvarı Saray Apt.
No:14/4 Kızılay Ankara
Tel: 0312 229 22 91
e-posta: kirkoruk@yahoo.com

MERSİN BAĞIMSIZ KADIN DERNEĞİ KADIN DANIŞMA MERKEZİ

Mesudiye Mah. Cemal Paşa Cad. No.110 Kat 2/3
(Köksel Süt karşıtı) Mersin
Tel: 0324 337 20 21 Tel/Faks: 0324 336 50 92
e-posta: bkdmersin@yahoo.com

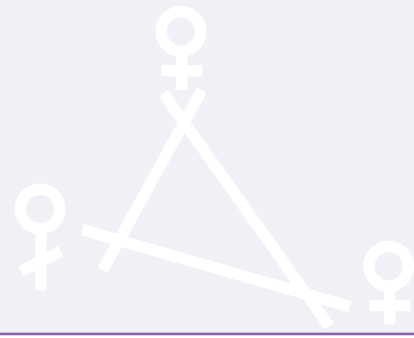
KADINLARLA DAYANIŞMA VAKFI (KADAV)

Yeni Adım Sitesi, İzmit
e-posta: yeniadimsitesi@gmail.com

VAN KADIN DERNEĞİ (VAKAD) KADIN DANIŞMA MERKEZİ

Sihke Cad. 100. Yıl İş Merkezi A Blok 2 /49 Van
Tel: 0432 214 45 87 Faks: 0432 214 62 97
e-posta: vankadindernegi@hotmail.com
www.vakad.org

Kadının İnsan Hakları Eğitim Programı (KİHEP)

Türkiye'deki en yaygın insan hakları eğitim programı olan **KİHEP**; kadınların anayasal, medeni, ekonomik ve doğurganlık hakları, şiddete karşı stratejiler, iletişim, toplumsal cinsiyet rollerine duyarlı çocuk eğitimi, cinsellik, siyaset, feminizm, kadın hareketi ve örgütlenmesi konularını kapsar. Başarıları dünya çapında da örnek gösterilen **KİHEP**, 2004 yılında "İnsan Haklarında Yeni Taktikler" adlı uluslararası proje kapsamında "**dünyada insan hakları konusunda kullanılan en iyi taktiklerden biri**" seçilmiştir.

KİHEP, ilk kez 1995'de, **Kadının İnsan Hakları - Yeni Çözümler Derneği** tarafından Ümraniye Kadın Merkezi ile işbirliği içerisinde "Kadınlar için Yasal Okur - Yazarlık Programı" başlığı altında gerçekleştirilen bir seri pilot uygulama ile başladı. Güneydoğu Anadolu Bölgesi'nden gelen talep üzerine 1996-1997'de Diyarbakır, Gaziantep ve Şanlıurfa'da ikinci pilot uygulamalar ile devam etti.

Türkiye'de hayata geçirilen bu eşsiz çalışmanın ülke çapında yaygınlaşması ve süreklilik kazanması ise, **Başbakanlık Sosyal Hizmetler ve Çocuk Esirgeme Kurumu'nun (SHÇEK)** 1998 yılında Kadının İnsan Hakları - Yeni Çözümler Derneği ile bir işbirliği protokolü imzalamasıyla gerçekleşti. Protokol ile Genel Müdürlüğe bağlı Toplum Merkezleri ve Aile Danışma Merkezleri'nde çalışan meslek elemanları; KİHEP Eğitici Eğitimleri'ne katılıp merkezlerinde KİHEP uygulayarak, kadınları güçlendiren bu sürecin en önemli parçası oldular.

Katılımcı ve bütünsel bir yaklaşımla bilgi ve bilinç düzeyini yükseltmeyi amaçlayan KİHEP; kadınların, edindikleri bilgileri eyleme ve örgütlenmeye dönüştürebilmelerini hedefliyor.

1995 yılından bu yana, KİHEP'li kadınlar tarafından 12 ilde 17 örgütlenme girişimi başlatıldı. **Kadınlarla Dayanışma Vakfı (KADAV)** ve **Diyarbakır Kadın Sorunları Merkezi'nin (DİKASUM)** yanı sıra, KİHEP'li kadınlar tarafından kurulan **Çanakkale Kadın El Emeğini Değerlendirme Derneği (ELDER)** ve **Van Kadın Derneği (VAKAD)** de Eğitici Eğitimleri'ne katılarak KİHEP'in yerel kurumsal ortakları oldular. KİHEP'li kadınların ve örgütlerin oluşturduğu dayanışma ağı, Türkiye'de kadınlar için gerçekleştirilen birçok yasal reform sürecinde ve çalışmada etkin olarak yer aldı. Dayanışma ağıımız, düzenli olarak yayınlanan KİHEP bülteni **Kadınlarla Mor Bülten** ve NTV işbirliğiyle hazırlanan **Kadınlarla Mor Dizi** isimli belgesel gibi basın yayın araçlarını da kullanarak güçlenmeye devam ediyor. ♀♀

Kadınlarla... Mor Bülten'e katkıda bulunan Myra Ajans, İsveç Uluslararası Kalkınma ve İşbirliği Kurumu (SIDA) ve Tides Vakfı'na teşekkür ederiz...

Kadınlarla Mor Bülten 4 Aylık KİHEP İletişim Bülteni

Sahibi: Kadının İnsan Hakları - Yeni Çözümler Derneği **Sorumlu Müdür ve Yazı İşleri Müdürü:** Liz Erçevik Amado

Genel Yayın Yönetmeni: Efsa Kuraner **Yayına Hazırlayan:** Irazca Geray, Fulya Ayata **İletişim Adresi:** İnönü Cad. Saadet Apt. No:29/6 Gümüşsuyu 34437 İstanbul · (212) 2510029 · newways@wwhr.org **Yayın Türü:** 4 Aylık Yerel Süreli Yayın

Grafik Tasarım: Çağlar Çağ **Baskı:** Scala Matbaacılık, Girne Cad. Dalgıç Sok. Yeşilce Mah. No:3 34418 4. Levent

Bu bültende yayımlanan yazı ve fotoğraflar sahibinden izinsiz kullanılamaz.